

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Janem Peroutkou ve věci

žalobce: **M. Š.**
bytem X

zastoupen advokátem JUDr. Antonínem Janákem
bytem náměstí T. G. Masaryka 142, Příbram

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 4. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 10. 4. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Antonína Janáka, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla žalobcovy námitky a potvrdila své

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. B.

rozhodnutí ze dne 12. 1. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, zamítla žalobcovu žádost o přiznání invalidního důchodu, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram (dále jen „OSSZ“) poklesla jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jen o 30 %.

Obsah žaloby, vyjádření žalované a průběh jednání soudu

2. Žalobce v *žalobě* uvedl, že jeho zdravotní stav byl hodnocen nesprávně. Žalobce trpí více zdravotními obtížemi, přesto podle § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), nebyla závažnost žalobcových postižení řádně zjištěna. Žalobcův zdravotní stav byl naposledy posuzován v roce 2018 tak, že jeho pracovní schopnost poklesla o 30 %. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí však došlo k závažnému zhoršení jeho zdravotního stavu (musel podstoupit operaci) a ten zásadně omezuje jeho schopnost pracovat. Žalobcovy pracovní schopnosti ovlivňuje (i) postižení krční a bederní páteře [tato postižení nelze ve smyslu § 2 vyhlášky o posuzování invalidity považovat za dvě samostatná postižení] a (ii) slepota levého oka. Žalobce namítal, že jeho mnohačetná postižení páteře mají být posouzena podle kapitoly XIII, oddílu E a položky 1c přílohy k vyhlášce, neboť se jedná o středně těžké postižení více úseků páteře s projevy odpovídajícími popisu položky 1c. Po nedávné operaci nedošlo ke zlepšení. Řádně zohledněna nebyla ani ztráta jeho oka.
3. Žalovaná ve *vyjádření k žalobě* shrnula průběh správního řízení. Podle obou posudků posudkových lékařů je rozhodující příčinou žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce, pro které vyhláška o posuzování invalidity stanovuje míru poklesu pracovních schopností o 20 %. Vzhledem k dalším postižením byla tato hodnota zvýšena o 10 %. Posudky jsou podle žalované objektivní.
4. Při jednání dne 26. 11. 2024 žalobce odkázal na žalobu. Žalobce o invalidní důchod žádal opakovaně, ale jeho žádosti byly již od roku 2017 opakovaně zamítány. Žalovaná odkázala na vyjádření k žalobě.
5. Soud při jednání provedl důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) v Praze ze dne 16. 10. 2024, jehož obsah rekapituluje níže.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

6. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce požádal dne 4. 10. 2023 o invalidní důchod. Posudková lékařka OSSZ v posudku ze dne 1. 12. 2023 na základě dokumentace ošetřujícího lékaře a doložených odborných nálezů dospěla k závěru, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položky 1b (lehké funkční postižení). Vzhledem k dalším postižením zdravotního stavu posudková lékařka míru poklesu pracovní schopnosti podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila o 10 %. Žalobcova míra poklesu pracovní schopnosti tak byla stanovena na 30 %.
7. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, v němž poukazoval na tytéž okolnosti jako v žalobě.

8. Posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „lékař IPSZ“) v posudku ze dne 2. 4. 2024 vycházel z podkladů, jež měla k dispozici posudková lékařka, a zohlednil i řadu dalších odborných nálezů žalobcem nově doložených. Lékař IPSZ potvrdil závěr posudkové lékařky OSSZ jak z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, tak z hlediska jeho podřazení pod příslušnou položku přílohy vyhlášky o posuzování invalidity.
9. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Jelikož žalobcova míra poklesu pracovní schopnosti byla zjištěna ve výši 30 %, nebyly splněny podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu žádného stupně.

Posouzení žaloby

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud s ohledem na žalobcovu argumentaci provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 16. 10. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členkou posudkové komise byla i odborná lékařka z oboru neurologie, která žalobce při jednání komise (jemuž byl žalobce osobně přítomen) vyšetřila. Posudková komise po prostudování spisové dokumentace žalované a OSSZ, soudního spisu, zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře a vlastního provedeného vyšetření uzavřela, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni. Pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil 35 %. Datum vzniku invalidity posudková komise stanovila ke dni 18. 12. 2023.
12. V posudkovém zhodnocení posudková komise uvedla, že žalobce je vyučený truhlář a pracuje na plný pracovní úvazek jako řidič. Žalobce trpí chronickými torpidními bolestmi především krčního úseku páteře s oboustranným drážděním kořenů C7 a C8 při multietážové osteochondrose disků C3 až C6 s dorzálními a foraminálními osteofyty a kostěnou foraminostenozou. Podle posudkové komise žalobcovy zdravotní potíže začaly v roce 2014, kdy se objevily bolesti za pravou lopatkou a v rameni. Na základě magnetické rezonance byly zjištěny degenerativní změny páteře, což vedlo v březnu 2017 k operaci výhřezu bederní meziobratlové ploténky. Výsledek operace byl sice přiměřený, ale v předklonu přetrvávaly dechové a dysfagické potíže. Zřetelný ústup bolestí nenastal ani po následných rehabilitacích. Objektivně tak přetrvávaly poruchy statodynamiky páteře s iritací krčního sympatiku a výraznou vegetativní symptomatikou. Dokonce došlo ke zhoršení bolestí hlavy, navíc byly doprovázené orbitální iradiací, tinnitem a vertigem. Druhotně docházelo též k poruchám nálad až do hloubky depresivního syndromu (žalobce byl léčen na psychiatrii). Z EMG nálezu je navíc zjevné, že žalobce od roku 2021 trpí i bolestmi bederního úseku páteře s iritací S1, jež se projevuje až v zadním lýtku. Potíže s krční páteří pak vedly až k nutnosti dalšího operačního zákroku dne 13. 2. 2023, při němž byla provedena operace výhřezu bederních meziobratlových plotének C4 a C5.
13. Posudková komise uzavřela, že u žalobce byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je postižení funkčně srovnatelné s víceetážovým postižením

páteře uvedeném v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie – bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének) a položce 1c (středně těžké funkční postižení). Posudková komise zvolila při zohlednění všech žalobcových dalších postižení střed procentního rozmezí ve výši 35 %, protože závažnější zdravotní potíže nebyly prokázány funkčně významným neurologickým nálezem vertebrogenní etiologie. Jelikož posudková komise nezvolila míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici procentního rozmezí, nebylo namístě aplikovat § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

14. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
15. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
16. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní

stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

17. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela ze vši dostupné zdravotnické dokumentace a při svém jednání přeshetřila žalobcův zdravotní stav odbornou lékařkou. V posudku byl popsán žalobcův zdravotní stav a zdravotní postižení, která byly příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Je patrné, které zdravotní postižení posudková komise určila za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity (postižení funkčně srovnatelné s víceetážovým postižením páteře). Posudkové zhodnocení poskytuje dostatečnou oporu pro následně zvolenou položku podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Účastníci řízení ostatně závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, relevance ostatních zdravotních postižení, celkové míry poklesu pracovní schopnosti nebo data vzniku invalidity nijak nezpochybnili.
18. Komise hodnotila žalobcův zdravotní stav též komplexně. Podle posudkové komise se jedná o souběh víceetážového postižení páteře, středně těžké artrotické degenerace více nosných kloubů dolních končetin, úponového syndromu na horních končetinách, nedostatečnosti venozních cév se stavem po operaci varixů s indikací reoperace a stavu po prodělané meningitidě před 15 lety, jež je příčinou trvajících tenzních bolestí hlavy a závratí. Posudková komise přihlížela i k vedlejší diagnóze, za kterou označila vrozenou subtotální amaurozu levého oka při próze horního víčka, kolobomu duhovky a vrozenou kataraktu. Zohlednila též to, že žalobce je v péči psychiatra pro poruchu přizpůsobení s projevy anxiety a deprese. Ty jsou léčeny medikamenty. Tyto obtíže posudková komise shrnula tak, že z charakteru vícečetného postižení (úplná ztuhlost krční páteře po dvou rozsáhlých operacích, lumbalgie provázená iritačně zánikovým S1 syndromem projevujícím se nutností setrvání ve vynucené poloze, praktická jednookost a psychiatrická medikace) plyne, že žalobce zvládá své zaměstnání jen z tohoto důvodu, že mu jeho zaměstnavatel umožňuje úlevy podle jeho aktuálního zdravotního stavu. Žalobce totiž jako řidič nezvládá dlouhé cesty a v jeho případě je vyloučena fyzicky náročná práce či práce spojená se setrváním v dlouhodobě neměnné poloze. Při výkonu stávajícího zaměstnání je proto podstatně omezen ve fyzické zátěži. Tyto úvahy posudkové komise jsou podle soudu dostatečně přesvědčivé.
19. Soud hodnotil přesvědčivost a úplnost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Na rozdíl od posudkových lékařů posudková komise žalobce osobně vyšetřila, přičemž osobní vyšetření provedla neuroložka – tedy odbornice právě na to zdravotní postižení, které bylo podle všech posudkových lékařů nejzávažnější. Soud považuje za přesvědčivější závěry a hodnocení posudkové komise, protože přiléhavěji posoudila žalobcovy *pracovní* potíže. Posudkový lékař se jimi totiž ve svých posudcích explicitně nezabývali, resp. vycházeli ze skutečnosti, že žalobce vykonává práci na hlavní pracovní poměr. Nezhlednili však, že mu zaměstnavatel poskytuje úlevy (nad rámec zákonných povinností) a žalobce je schopen vykonávat jen úkolovou činnost podle aktuálního zdravotního stavu s vyloučením náročných aktivit. Od těchto okolností naopak posudková komise neodhlédla a zohlednila, že žalobce nemůže vykonávat fyzicky náročné aktivity a práce spojené se setrváním v dlouhodobě neměnné poloze. Je tudíž schopen výkonu výdělečné činnosti jen s podstatným omezením fyzické pracovní zátěže. Podle soudu hodnocení posudkové komise vhodněji vystihuje dopad žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na jeho pracovní schopnost (§ 26 zákona o důchodové

pojištění), protože *podle obecných posudkových zásad kapitoly XIII přílohy vyhlášky pro stanovení míru poklesu pracovní schopnosti je rozhodující právě dopad zjištěných skutečností na celkovou výkonnost a pohybové schopnosti.*

20. Datum vzniku invalidity posudková komise určila od vyšetření neurologa proběhlého dne 18. 2. 2023, které se uskutečnilo po téměř osmi měsíční pracovní neschopnosti a rehabilitaci po operaci krční páteře. Operace a následná rehabilitace sice přinesly dílčí zlepšení, ale i poté žalobce trpěl ztuhlostí krčního úseku páteře. I tyto úvahy shledává soud za odůvodněné a přesvědčivé.
21. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

22. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a zároveň je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 16. 10. 2024, jakož i lékařské zprávy, o které se posudek opírá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.). Kromě toho soud pokládá za potřebné upozornit na to, že žalobce nemá právní nárok na zrušení prvostupňového rozhodnutí, čehož se také žalobou domáhal. Na rozdíl od § 78 odst. 1 s. ř. s., který v případě důvodnosti žaloby stanoví povinnost soudu napadené rozhodnutí zrušit, totiž § 78 odst. 3 s. ř. s. světuje posouzení důvodů pro zrušení prvostupňového rozhodnutí soudu (srov. usnesení NSS ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106). Soud se proto omezil pouze na zrušení napadeného rozhodnutí, neboť zjištěnou vadu řízení lze odstranit v řízení o námitkách. Ostatně s ohledem na § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, který vylučuje užití § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v námitkovém řízení, by ani nebylo přípustné zrušit prvostupňové rozhodnutí žalované (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 11. 2009, č. j. 1 Aps 2/2008-76).
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 4 719 Kč. Tuto částku tvoří odměna za tři úkony právní služby po 1 000 Kč [příprava a převzetí zastoupení, sepis žaloby a účast na jednání soudu – § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] spolu se třemi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Vzhledem ke skutečnosti, že advokát je společníkem advokátní kanceláře, která je plátcem daně z přidané hodnoty, soud zvýšil náhradu o částku 819 Kč odpovídající náhradě za daň z přidané hodnoty ve výši 21 % (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. listopadu 2024

JUDr. Jan Peroutka v. r.
samosoudce